

1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од третиот циклус на студии (“Службен весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011)

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДОЛОГИЈА НА НАУЧНА РАБОТА			
2.	Код	4FO301923			
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година /прв семестар	Прв семестар	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Јованова-Митковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно Правилникот за студирање			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - проширување и продлабочување на стекнатите методолошки и статистички знаења - оспособување за самостојно проектирање на истражувањето - способност за логички и критички пристап кон различните стратегии на истражување - способност за анализа, синтеза и генерализација на податоците - способност за елаборација и презентирање на обработените податоци и резултати - способност за изработка на извештај од истражувањето - способност за примена на етичките принципи во истражување на педагошките феномени - оспособеност за пишување на стручни и научни дела				
11.	Содржина на предметната програма: Методолошки пристапи (квантитативна и квалитативна методологија) во проучување, истражување на воспитно образовните феномени Парадигми во истражувањето Проектирање, дизајнирање на истражувањето Постапки за собирање и обработка на податоците и примена на статистички и наративни постапки при нивна интерпретација Презентирање на резултати од истражување Етика на истражување Како се пишува стручно, научно дело				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, проектни задачи, самостојни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	300			
14.	Распределба на расположивото време	10 ЕКТС x 30 = 300 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 3 часа= 45 часа	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 3 часа = 45 часа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	75	
		16.2.	Самостојни задачи	75	

		16.3.	Домашно учење - задачи			60
17.	Начин на оценување					
17.1.	Тестови			30 поени		
17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			25+25 поени		
17.3.	Активност и учество			20 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Согласно правилникот за студирање Посета на предавања, вежби, одобрена, одбранета проектна задача			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Рефлексија и вреднување од студентите, самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Cohen, N, Manion, L, Morrison, K.	Research methods in education	Routledge, UK	2017
		2.	Vukovic, M, Strbac, N.	Metodologija naucnih istrazivanja	Univerzitet, Beograd	2019
		3.	Радиќ, В., Мајсторовиќ, К.,	Методологија научног истраживања	Висока школа за пословну економију и предузетништво, Београд	2020
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милат, Ј.	Основи на методологијата	УГД	2015
		2.	Круљ, С. Р., Стојановиќ, С., Круљ- Драшковиќ, Ј	Увод у методологију педагошког истраживања са статистиком	Врање: Учитељски факултет, Центар за научно-истраживачки рад;	2007
3.		Мандиќ, П.:	Методологија научног рада,	Академија наука и умјетности РС, Бања Лука,	2004	
	4.	Matijevic, M., Muzic, V., Jokic, M.	Istrazivati i objavljivati: elementi metodoloske pismenosti u pedagogiji	Zagreb: HPKZ	2003	

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
Наслов на наставниот предмет		ВОСПИТАНИЕТО И ОБРАЗОВАНИЕТО ВО РАНОТО ДЕТСТВО			
Код		4FO302023			
Студиска програма		Воспитанието и образованието во раниот детски развој			
Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за образовни науки			
Степен (прв, втор, трет циклус)		Трет			
Академска година / семестар		Прва година /прв		Број на ЕКТС Кредити	10
Наставник		Проф. д-р Кирил Барбареев			
Предуслови за запишување на предметот		Согласно правилник за студирање			
Цели на предметната програма (компетенции): Откривање на објективните законитости и причинско-последични односи кои владеат во воспитанието и образованието во раното детство. Согледување на процесот на воспитание и образование.					
Содржина на предметната програма:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Воспитанието и возраста 2. Историска и општествена условеност на воспитанието 3. Воспитанието и факторите на развојот 4. Сместата на воспитанието 5. Функции на предучилишното воспитание 6. Моралниот развој како аспект на целовитиот развој на личноста 7. Мотивација за развој и учење 8. Воспитно-образовните методи со децата 9. Зрелост на децата за училиште 					
Методи на учење:					
Усно, Power Point презентација					
<ul style="list-style-type: none"> • Предавања • Презентации • Семинари на теми од вон-наставни содржини • Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) 					
Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)					
Вкупен расположлив фонд на време:		300			
Распределба на расположливото време:		10 ЕКТС X 30 часови = 300 часови			
Форми на наставни активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 3 часа = 45 часа		60 часа	
	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 3 часа = 45 часа		60 часа	
Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		45 часа	
	16.2.	Самостојни задачи		45 часа	
	16.3.	Домашно учење – задачи		90 часа	
Начин на оценување		Комбинирано (усно и писмено)			
17.1	Тестови			50 поени	
17.2	Проектна задача /Семинарска работа (презентација: писмена и усна)			40 поени	
17.3	Активност и учество			10 поени	
Критериум за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60		6 (шест) (E)	

	од 61 до 70	7 (седум) (D)
	од 71 до 80	8 (осум) (C)
	од 81 до 90	9 (девет) (B)
	од 91 до 100	10 (десет) (A)
Услов за потпис и полагање на завршен испит		Минимум 42 поени
Јазик на кој се изведува наставата		македонски
Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти
Литература		
22.1	Задолжителна литература	
	1. Образованje predskolske dece. Emil Kamenov. Zavod za udzbenike, 2008	
	2. Vaspitanje predskolske dece. Emil Kamenov. 2008. Zavod za udzbenike,	
	3. Decja igra. Emil Kamenov. 2008. Zavod za udzbenike,	
	Ред.бр.	Автор
		Наслов
		Издавач
1.	Дополнителна: Nove paradigme ranog odgoja Integralna metoda u radu s predškolskom djecom i njihovim roditeljima - teorijski pristup Predškola - vodič za voditelje i roditelje. Anka Došen-Dobud. 2008. (drugo izdanje) - biblioteka: Pedagogija	

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ НА ВОСПИТУВАЧОТ			
2.	Код	4FO302223			
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Втор семестар 2023/24	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Кирил Барбареев, Доц д-р Маја Хмелак			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се оспособат за системски приод и да стекнат продлабочени знаења за сите аспекти на системот на образование и професионален развој на наставникот/воспитувачот. Да се стекнат со вештини и познавања на професијата во различни образовни контексти.				
11.	Содржина на предметната програма:				
	1. Образованието на наставникот во 20 и 21 век.				
	2. Компетенции на наставникот				
	3. Значењето на интерактивното учење				
	4. Педагошка комуникација				
	5. Методи и средства на работа на современиот воспитувач				
	6. Критериуми за избор на содржини				
	7. Советодавната улога на наставникот и моралот				
	8. Евалуација и самоевалуација на наставникот и учениците. Оценување				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, практична настава, менторство				
13.	Вкупен расположив фонд на време	300			
14.	Распределба на расположивото време	10ЕКТС X 30 часови = 300 часови (3+3+3)			
15.	Форми на наставните	15.1	Предавања- теоретска	60 часа	

	активности		настава. 15 недели x 3 часа = 45 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 3 часа = 45 часа	60 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	45 часа
		16.2	Самостојни задачи	45 часа
		16.3	Домашно учење - задачи	90 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		30 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		50 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) F
			од 51 до 60 бода	6 (шест) E
			од 61 до 70 бода	7 (седум) D
			од 71 до 80 бода	8 (осум) C
			од 81 до 90 бода	9 (девет) B
			од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Gudjons, Herbert	Pedagogija temeljna znanja	EDUKA, Zagreb	1994
	2.	Сузич, Ненад	Педагогија за 21 век	Бања Лука,	2005

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КУРИКУЛУМ ВО ПРЕДУЧИЛИШНОТО ВОСПИТАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ			
2.	Код	4FO302123			
3.	Студиска програма	Воспитание и образование во раниот детски развој			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва/II (втор)	7.	Број на ЕКТС кредити	10
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	<ul style="list-style-type: none"> • знаење и способност за идентификација на актуелните проблеми на детската градинка како воспитно-образовна институција • способност за иновирање на воспитно-образовната работа во детската градинка • способност за креативни облици на реализација на програмата за рано учење и развој 				
11.	Содржина на предметната програма: Современите предизвици пред детската градинка како образовна институција. Актуелни состојби во детската градинка- статус, дефицити и ресурси. Можности за иновации во воспитно-образовната работа во детската градинка. Згрижување, воспитание, социјализација, обучување –предизвици пред детската градинка како средина за развој и адаптација на детето. Современа детската градинка и организација на образовна средина. Соработка меѓу децата, родителите и другите партнери – новациски модели и добри практики. Програмата за рано учење и развој како отворен конструктивен курикулум. Локалниот амбиент и предучилишниот курикулум. Курикулумот од перспектива на воспитувачот. Предизвици и перспективи за развој на курикулумот во предучилишното воспитание и образование. Акционите истражувања во функција на развој на предучилишниот курикулум. Постои ли образование во детската градинка?!				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, проектни задачи, самостојни задачи.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		300		
14.	Распределба на расположивото време		10ЕКТС X 30 часови = 300 часови (3+3+3)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 3 часа = 45 часа	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 3 часа = 45 часа	60 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		30 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		25+25бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	M. Fullan	The New Meaning of Educational Change, 4 th edition	New York: Teachers College Columbia University	2007
		2.	МТСП на РМ	Програма за рано учење и развој за деца со пречки во развојот	Скопје:МТСП	2015
		3.	J. L. McCubbins	Transition into Kindergarten: A Collaboration of Family and Educational Perspectives	Blacksburg, Virginia	2004
		4.	МТСП на РМ	Програма за рано учење и развој	Скопје:МТСП	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	МТСП	Програма за едукација на децата од предучилишна возраст во установите за згрижување и воспитување на деца, со процесот на одгледување и конзумирање на здрава храна	Скопје:МТСП	2014
		2.	МТСП	Упатство за реализација на Програмата за рано учење и развој и достигнување на Стандардите за рано учење и развој преку вклучување на традиционалните игри во установите	Скопје:МТСП	2015
		3.	Л. Дамовска и др.	Стандарди за рано учење и развој од 0 до 6 години	Скопје:МТСП	2009

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	РАНОТО ДЕТСТВО И ПРАВОТО НА ДЕТЕТО
2.	Код	4FO303223
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година /прв семестар	Прв семестар	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Даниела Коцева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентите да се запознаат со фактот за значајот на детскиот развој со оглед на нивната физичка и ментална незрелост и во тој контекст да сватат дека е потребна посебна заштита и грижа, вклучивајќи и соодветна правна заштита како пре така и после нивното раѓање;</p> <p>-Да се запознаат со процесот на примарната социјализација, социјализацијата на децата и начинот на кој треба да се воспитуваат, а истовремено со нивната правна заштита;</p> <p>-Да се стекнат со знаења со потребите за правилен воспитно-образовен процес во градење на здрава и стабилна личност;</p> <p>-Студентите да ги осознаат сите правни акти кои даваат свој придонес за заштита на правата на децата;</p> <p>-Студентите да се запознаат со Конвенцијата за правото на детето.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Што се подразбира под рано детство- дете;</p> <p>- Социјализација, поим и процес;</p> <p>Воспитување, образование и морал;</p> <p>-Заштита на детето од сите форми на дискриминација или казни засновани на статусот активностите, изразеното мислење на родителите, законските старатели или членовите на семејството,</p> <p>Заштита и грижа за детето која е неопходна за негово добро, имајќи ги во предвид правата и обврските на неговите родители, законските старатели или другите поединци кои се правно одговорни за детето и за таа цел ги преземаат сите законодавни и административни мерки;</p> <p>-Секоја држава е должна да ги почитува правата на децата кои се одвоени од еден или од двата родители, да одржуваат лични односи и непосредни контакти со двата родители врз постојана основа, освен ако тоа не е во спротивност со најдобрите интереси на децата;</p> <p>-Темелните вредности на уставниот поредок на РМ;</p> <p>Основни слободи и права на децата и граѓаните;</p> <p>-Конвенција за правото на детето;</p> <p>-Универзална Декларација на ОН за човековите права и слободи, во контекст на правата и слободите на детето</p>				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дебати, дискусии, есеи, консултации, индивидуална и групна работа, семинарски работи и презентации				
13.	Вкупен расположив фонд на време		5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови		
14.	Распределба на расположивото време		25+20+105=150 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење	45	
17.	Начин на оценување Комбинирано (усно и писмено)				
	17.1.	Тестови		50 поени	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		40 поени	
	17.3.	Активност и учество		10 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Минимум 42 поени			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Миомир Ивковиќ	Социологија васпитања и образовања	Учитељски факултет у Врању	2013
	2.	Владо Петровски	Основи на општествено уредување со просветно законодавство	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2007
	3.	Звонимир Јанкуловски	Човекови права	Скопје	1993
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Устав на Република Македонија	Скопје	2002
	2.		Конвенција за правата на детето	ОН	1989
	3.	Мирослава Николовска	Развојна психологија	Скопје	2002

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	ВОСПИТАНИЕТО НА ДЕТЕТО ВО СЕМЕЈСТВОТО
2.	Код	4FO303323
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус

6.	Академска година / семестар	Прва година /прв семестар	Прв семестар	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оваа предметна програма се базира на концептот дека раното учење не смее да се оддели од контекстот на семејството и има за цел да ги зајакне вештините и прошири знаењата на професионалниот кадар.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Воспоставување на ефикасна комуникација со родителите и заедницата за подобрување на раното учење кај малите деца 2. Градење партнерства 3. Ефективна комуникација 4. Почитување и прифаќање на различностите 5. Зајакнување на родителската вклученост во раното учење и развој 6. Креирање на политики за активно партнерство				
12.	Методи на учење: Усно, Power Point презентација ☐ Предавања ☐ Презентации ☐ Семинари на теми од вон-наставни содржини ☐ Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови		
14.	Распределба на расположивото време		25+20+105=150 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење	45	
17.	Начин на оценување		Комбинирано (усно и писмено)		
	17.1.	Тестови	50 поени		
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	40 поени		
	17.3.	Активност и учество	10 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Минимум 42 поени		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Chalotte J. Patterson.	Infancy & Childhood.		2009
	2.				
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АЛТЕРНАТИВНИ МОДЕЛИ ВО РАНОТО ВОСПИТАНИЕ			
2.	Код	4FO303423			
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	Прв семестар	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Соња Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): ☐ Студентите ги познаваат и разбираат различните концепции на воспитание, теориските и методолошките ориентации, педагошките школи и правци кои извршиле значајно влијание на современиот пристап на воспитанието во раното детство. ☐ Оспособување за критичко согледување и проценување на педагошките теории и учења во светло на модерните тенденции во воспитанието и образованието.				
11.	Содржина на предметната програма: Појава и развој на педагошките правци и учења на преминот од 19 во 20 век и нивна импликација врз развојот на педагошката наука до денес. Индивидуална педагогија. Социјална педагогија. Културна педагогија. Педагогија на работна школа. Прагматистичка педагогија. Експериментална педагогија. Компаративна педагогија. Педологија. Функционална педагогија. Егзистенцијализам и педагогија. Есенцијалистичка педагогија. Марксистичка педагогија. Неотомистичка педагогија. Психоаналитичка теорија и педагогија.				
12.	Методи на учење: Предавања, Презентации, Дискусији, Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации, самостојно истражување : интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)				

13.	Вкупен расположив фонд на време		5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови			
14.	Распределба на расположивото време		25+20+105=150 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30	
		16.2.	Самостојни задачи		15	
		16.3.	Домашно учење		45	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40 поени		
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		40 поени		
	17.3.	Активност и учество		10 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Според правилник за студирање и елаборатот за студиската програма			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана: рефлексција и вреднување од студентите. Самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Диркем, Е	Васпитање и социологија	ХК, Београд	1981
		2	Дјуи, Џ	Васпитање и демократија	Цетиње	1970
		3	Кеј,Е	О васпитању детета код куће	Београд	1919
		4	Кершенштајнер, Г	Теорија образовања	Београд	1939
		5	Коцић, Љ	Експериментална педагогија	Београд	1983
		6	Митровић, Д	Модерни токови компаративне педагогије	НК, Београд	1983
		7	Наторп, П	Општа педагогика	Београд	
	8	Поткоњак, Н	XX век - ни век детета ни век педагогије	Београд	2000	
22.2.	Дополнителна литература					
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година		

		1	Rychen, D.S. & Salganik, L.H	Defining and Selecting Key Competencies	Bern: Hogrefe and Huber Publishers	2001
		2	Rychen, D.S. & Salganik, L.H.	Key Competencies (for a Successful Life and Well-Functioning Society)	Bern: Hogrefe and Huber Publishers	2003

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	СЕМЕЈСТВОТО, ДЕТСКАТА ГРАДИНКА И ЗАЕДНИЦАТА				
2.	Код	4FO303523				
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година / прв семестар	Прв семестар	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Проф. д-р Соња Петровска				
9.	Предуслов и за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<p>Студентите поседуваат напредни знаења и разбирање во врска со теориско-емпириските сознанија за значењето на партнерскиот однос меѓу семејството, детската градинка и потесната и поширока општествена средина.</p> <p>Ги познаваат и разбираат факторите кои го детерминираат партнерскиот однос меѓу семејството, детската градинка и потесната и поширока општествена средина.</p> <p>Познаваат современи модели на партнерство.</p> <p>Оспособени се да детектираат, поставуваат и истражуваат проблеми во врска со партнерскиот однос.</p>				
11.	Содржина на предметната програма:	<p>1. Теориско-емпириски пристапи во проучување на семејството и неговото влијание врз развојот на детето. Мојта и дострелот на детската градинка како воспитно-образовна средина. Потесната и пошироката општествена средина како детерминанта на квалитетот на предучилишното</p>				

	воспитание и образование. Предучилиштен курикулум за партнерство (родителите како воспитно-образовен ресурс, родителите како донесувачи на одлуки, родителите како семеен ресурс за поддршка на учењето, заедницата како воспитно-образовен ресурс) Човечките ресурси во детската градинка и нивните улоги во креирање, реализирање и вреднување на квалитетот на партнерските односи (политики, пракса и култура).			
1 2.	Методи на учење: Предавање, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, истражување			
1 3.	Вкупен расположи в фонд на време	5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови		
1 4.	Распределба на расположито време	25+20+105=150 часови		
1 5.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	3 0
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	3 0
1 6.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	3 0
		16.2.	Самостојни задачи	1 5
		16.3.	Домашно учење	4 5
1 7.	Начин на оценување Комбинирано (усно и писмено)			
	17.1.	Тестови	50 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	40 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 поени	
1 8.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
1 9.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Согласно правилникот и елаборатот за студирање		
2 0.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
2 1.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирано: рефлексција и вреднување од студентите Етапно: самоевалуација, внатрешна и надворешна евалуација		
2	Литература			

2.	Задолжителна литература					
	Ред број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Kagan, Sh.L. & Rebello Britto, P.	Early Learning & Development standard and GoingGlobal,	UNICEF	2018	
	22.1.	2	Sotiriou, S., Cherouvis S.	Open Schools for Open Societies (Open Schooling Model)	European Union's Horizon 2020 research and innovation programme https://www.openschools.eu/wp-content/uploads/2018/01/D2.1-Open-Schooling-Model.pdf	2020
		3	Suzic, Nenad	Pedagogija za 21 vek	Nova Skola, Banja Luka	2005
		4	П. Спасојевиќ (одбрани поглавја)	Породична педагогија и одговорно родителство	Нова Школа: Бања Лука	2011
		5	Peter de Vries	Parent involvement - From informing to collaboration	CPS Onderwijsontwikkeling en advies,	2013
	Дополнителна литература					
	Ред број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.2.	1.				
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од третиот циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СТАНДАРДИ ЗА РАНО УЧЕЊЕ И РАЗВОЈ			
2.	Код	4FO303623			
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година /втор семестар	Прв семестар	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Снежана Мирасчиева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување знаења и вештини за процесот на изработка на стандардите за рано учење и развој и нивна имплементација во воспитно образовните активности со децата.					
11.	Содржина на предметната програма: Стандарди за рано учење и развој, поим и значење; Стандардите за рано учење и развој(СРУР) и Меѓународните документи - Конвенција за правата на детето, Милениумските развојни цели и Образование за сите; СРУР и децата од предучилишна и рана училишна возраст; Развој на СРУР; Зошто и како се врши валидација на СРУР; Употреба и имплементација на СРУР; Развој на СРУР во Македонија;					
12.	Методи на учење: Усно, PowerPoint презентација ☐ Предавања ☐ Презентации ☐ Семинари на теми од вон-наставни содржини ☐ Индивидуални задачи (домашни работи, самостојни презентации и сл.) Самостојно истражување (интернет, библиографија, библиотека, медиуми и сл.)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часови = 150 часови				
14.	Распределба на расположивото време	25+20+105=150 часови				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30		
		16.2.	Самостојни задачи	15		
		16.3.	Домашно учење	45		
17.	Начин на оценување		Комбинирано (усно и писмено)			
	17.1.	Тестови	50 поени			
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	40 поени			
	17.3.	Активност и учество	10 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Минимум 42 поени				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kagan, Sh.L. & Rebello Britto, P.	Early Learning & Development standard and GoingGlobal,	UNICEF	2008
		2.		Стандарди за рано учење и развој во Македонија,	УНИЦЕФ	2008

		3.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.					
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	ДЕТСКА ИГРА				
2.	Код	4FO303723				
3.	Студиска програма	Воспитанието и образованието во раниот детски развој				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус				
6.	Академска година / семестар	1/1-2	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Билјана Попеска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Согласно правилник за студирање				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за: <ul style="list-style-type: none"> • Теоретските основи на играта како филогенетско својство на човековата единка и нејзината улога во развојот; • класификации и поделба на детските игри со акцент на подвижните игри, нивно проучување и примена во функција на образовниот, културниот и општествениот контекст; • сознанија за практичната имплементација на игрите во воспитно – образовната работа и нивната примена во функција на хармоничен и сестран развој на децата; • сознанија за методолошките постапки за следење, евидентирање, утврдување и вреднување на влијанието на игрите врз различни аспекти од развојот - моторички, социо – емоционален, когнитивен, морален, воспитно делување на детето и формирање на неговата комплетна личност; 					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Систематизиран преглед на различните извори за појавата, карактеристиките и видовите на детските игри. • Карактеристики и поделба на игрите со акцент на подвижните игри согласно различни критериуми и теоретски концепции. • Видови истражувања, истражувачки постапки и проблеми во утврдувањето на различните аспекти и манифестации на детската игра согласно образовниот, 					

	културолошкиот и општествениот концепт.			
	<ul style="list-style-type: none"> • Методолошки пристапи, постапки и методи за следење, евидентирање и утврдување на влијанието на подвижните игри врз различните аспекти на детскиот развој – моторичкиот, социо – емоционалниот, когнитивниот, моралниот развој. • Методолошки пристапи во истражувањата за подвижните игри од аспект на холистичкиот пристап во воспитно – образовната работа со деца во предучилишна возраст. • Методолошки пристапи за следење и вреднување на различните форми на практична реализација и имплементација на подвижните игри. • Изработка на протоколи за дефинирање на добри практики од аспект на примена на подвижните игри во раното детство и периодот на ран детски развој. • Компаративен преглед на досегашните истражувањата за местото и улогата на подвижните игри во воспитно – образовниот процес: примена на подвижните игри во функција на воспитно делување и формирање на комплетна детска личност; социјализација, инклузија и ресоцијализација на специфични категории деца. • Материјална база, справи и реквизити за реализација на игрите. • Можности за примена на ИКТ во воспитно – образованата работа со деца и примена на ИКТ во истражување на различните димензии на игрите во раниот детски развој. 			
12.	Методи на учење: Предавање, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, истражување.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	25+20+105=150 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење	45
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		30/50 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		50 (25+25) бодови
	17.3.	Активност и учество		0/20 (10+10) бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Подготвена/рецензирана и успешно одбранета и презентирани проектна задача		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалвација и самоевалвација		

Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Perič, D	<i>Više od igre</i>	Aškovič – Beograd	2004
		2.	Bala, G., Stojanović, V.M., & Stojanović, M.	<i>Merenje i definisanje motoricke sposobnosti dece</i>	Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Novi Sad	2007
		3.	Jürimäe, T., & Jürimäe, J	<i>Growth, physical activity and motor development of prepubertal children</i>	CRC Press. New York	2011
	4.	Dowson, A., & Morris, K	<i>Fun and games</i>	Human kinetics, Champaign IL	2014	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Petterson, C	<i>Infancy and childhood</i>	McGraw – Hill Higher Education	2009
		2.	Griffin, L., & Butler, J	<i>Teaching games for understanding</i>	Human kinetics, Champaign IL,	2015
3.		Johnstone, J., & Ramon, M	<i>Perceptual – motor activities for children</i>	Human kinetics, Champaign IL,	2014	
	Trnavac. N	<i>Decja igra</i>	Decje novine, Gorni Milanovac	1979		